

Verwerken van verlies en verdriet, vzw De Verbinding

CLAIRE VANDEN ABBEELE

*Dag dierbaar kind mij toevertrouwd,
wie zal je zijn, bij wie zal je horen?
Dag wonder van leven
hoe trek jij je sporen
als de nacht valt
als je kwetsbare ziel verkramp
door een te groot verdriet
dat je in één klap overvalt?*

Kinderen dragen in zich een levenskracht die groter is dan ons geloof in hen

Verlies verwondt. Een mens die gespaard bleef van een groot verdriet kan niet inschatten wat de confrontatie met ziekte, met handicap, met gebrek aan liefde, met afscheid en dood met zich meebrengt. De ontredde is niet te benoemen, niet te meten, niet met één gebaar uit te vegen. Het heeft niet enkel, of alleszins alleen maar vaag, iets te maken met zich ongelukkig voelen. Het gaat over zielenpijn, over onvertaalbare eenzaamheid. Het gaat over onpeilbare verslagenheid, over het worstelend zoeken naar de zin van het leven. Het is verlies van houvast. Het is diepe pijn. Maar zich ontredde weten is geen ziekte die om medicalisering vraagt, die behandeld moet worden. Zo'n diepe pijn moet eerder erkend en verzorgd worden. Bestaansrecht krijgen. Elke verlieservaring vraagt om eigen tijd, zoveel tijd als men nodig heeft om te kunnen aanvaarden en verwerken. Elk verlies vraagt om een plek te krijgen in de mozaïek van het bestaan. Gebrokenheid vraagt om mensen die meestappen, hand in hand, om eenvoudige zielen die durven bevestigen dat er altijd 'een voor en een na' zal zijn, om tochtgenoten die nabij blijven óók als het leven pijn doet. Dit is niet anders bij kinderen.

Kinderen en jonge mensen die het recht krijgen om aanvaard te worden in hun soms 'eigenaardige' levenswijze, in hun 'vreemd' gedrag dat getuigt van breekbaarheid, krijgen meteen ook een kans. De kans om hun eerste stappen te zetten in een traject dat hen leert omgaan met datgene wat hun leven verstoort. Het erkennen van wat gebeurd is vraagt tijd. Het is een proces van dagdagelijks het onomkeerbare aanvaarden. Jonge mensen worden niet geholpen door een

etiket dat op hun hele kwetsbare zijn wordt geplakt. Ze zijn niet gestoord. Hun bestaan wordt gewoon verstoord door het grote verdriet dat hun jonge leven doorkruist.

We helpen kinderen niet met het stellen van een diagnose waarmee we alleen ons zelf een antwoord geven. We helpen hen niet door hen zo vlug mogelijk uit de vijver van hun verdriet te trekken. Laat staan dat we dit zouden kunnen. We helpen hen niet door onze ongerustheid over hun gedrag op hen over te brengen. Het is enkel extra belasting wanneer de breekbare jonge en rouwende mens nog maar eens een – vaak misplaatst en beladen – etiket erbovenop krijgt. Het is geen troost, voor klein noch groot, wanneer wordt voorgezegd hoe er moet gerouwd worden, hoelang het mag duren, wat fout rouwgedrag is. Alsof een kind in pijn al niet genoeg belast is. Alsof het nog niet voldoende is dat het zich door ziekte en verlies 'anders' voelt dan de rest van zijn leeftijdsgenoten. Alsof rouwen ook nog een ziekte is die behandeld moet worden. Alsof aandacht, zorg en tijd niet de hoofdtonen moeten zijn in het vreemde proces van rouw. Het lijkt soms alsof volwassenen kinderen niet als volwaardig aanzien, niet ernstig nemen, er niet durven op vertrouwen dat ze een levenskracht in zich dragen die groter is dan ons geloof in hen. Laten we jonge mensen niet monddood maken. Laten we hen begeleiden op de weg die ZIJ nemen. Laten we hen nabij zijn en kijken hoe zij zoekend hun eigen sporen trekken.

Wie in staat is om kinderen te benaderen vanuit een ontwapenende, oprechte en ontvankelijke houding, creëert een omgeving die veilig en vertrouwd aanvoelt. Kinderen laten thuis komen in zichzelf... zoals ze zijn en met wat ze doorworstelen... dat is helpend. De eigen angst voor verdriet is vaak een doorslaggevende belemmering om een open klimaat te scheppen waarin verbinding met elkaar mag groeien, waar gevoelens mogen zijn wat ze zijn: goed noch slecht.

vzw De Verbinding

Een plateau van veiligheid en geborgenheid aanbieden, een thuis creëren waar mensenkinderen van 0 tot 110 jaar zich ontvangen en gedragen weten... dat is wat vzw 'De Verbinding' aanreikt.

Ik blik op dit moment terug op een geschiedenis van meer dan 20 jaar die ik met vele 'door het leven getekenden' schreef. Het is een geschiedenis vol verhalen, doorspekt met erkenning en herkenning. Het is een innig verhaal van samen – in woord en beeld – getuigen van snijdende pijn en herwonnen levenskracht. Dat verdriet zich wil uiten, is zeker geen nieuw gegeven. Het is van alle tijden. Liefde en lijden hebben altijd en in alle culturen steeds om uitdrukking gevraagd. Zich verbonden weten en zich leren uitdrukken, het binnenste in vrijheid mogen uiten... daar staat 'De Verbinding' voor. Waar mensen een 'vorm' voor vinden op de ontmoetingsdagen en tijdens de individuele sessies. Wat hen behoedt voor inkapseling, voor afsluiting van het verdere leven. Wat in innigheid en in creativiteit op zo'n sessie naar buiten komt, draagt een hele verborgen wereld in zich. Wat er staat is waarheid, de waarheid van het individu die deze creëerde. In wat naar buiten wordt gebracht zit een hele wereld, een innerlijk gebeuren dat een uitweg zoekt. Wat zich laat zien op de ontmoetingsdagen van vzw De Verbinding is een uitstraling van verdriet, hoop, donkerte, licht en liefde. Wat er staat is symbool van het zielengebeuren, een gebeuren waarbij woorden vaak tekortschieten.

Vzw De Verbinding richt zich op ruimte scheppen, een ruimte waar jong en oud in vrijheid mag zijn wie hij of zij is, ook als dat zijn doorspekt is met pijn. Het is een verrijking voor jonge mensen om getuige te mogen zijn van een papa of mama die nog steeds het creatieve kind in zich draagt. Kinderen zien met eigen ogen dat er in elke mens een kind leeft dat niet sterft aan

het verdriet van het leven en dat geeft hoop en vertrouwen. Creatief, elk apart én samen, bezig zijn, is een speelse manier van leven waardoor elkeen zichzelf én de ander op een ongeken- de en unieke manier leert kennen en ontplooiën. Door al die jaren heen kan ik nog steeds volop dan- ken voor de betovering die uitgaat van mensen die elkaar op een zachte en respectvolle manier meevoeren en leiden over de beperkingen en grenzen van dit bestaan. Ze raken aan momenten met eeuwigheidswaarde, aan een andere tijd, aan een andere dimensie van bestaan. Verwon- derd treden ze de eigen onvermoede ruimte binnen. Geraakt door deze betovering gaan men- sen huiswaarts. In hun hart leeft de herwonnen kracht om het leven te zien als een uitdaging en zichzelf als een kunstwerk dat 'mens' noemt.

Misschien weerklinkt in de hiernavolgende getuigenis wel de nagalm van wat er gebeurt op zo'n verbindingsmomenten.

"Het allerbelangrijkste bij deze ontmoetingen is dat je als mens een dubbele ontmoeting hebt: de ontmoeting met jezelf en de ontmoeting met de ander, met het ander verdriet dat deel uitmaakt van je eigen verdriet. Als vader en als man was het voor mij ooit een grote opgave maar ook een grote overgave geweest om mijn pijnen, verdriet en gekwetst zijn zo maar te de- len met een groep 'samengeschoolde' moeders, wel of niet gehuwd, dit maakt op dit moment niets uit. Toch werd ik zeer sterk geraakt met één van mijn vrouwelijke kanten, als man mag je ook verdriet hebben en je mag het zelfs tonen aan hen die echt met jou een stuk verdriet willen delen. Het trof mij ook wel te zien hoe belangrijk het is dat de kinderen zelf aan heel dat proces meewerken en zich uitdrukken via schilderen of kleiwerkjes en het dan ook nog kunnen zeggen. Hoe vroeger we in ons leven aan pijn en verdriet kunnen werken des te minder lopen we het risico in ons later leven vast te lopen en verbitterd te worden." (Marc)

De Verbinding is een organisatie die zich bekommert om kinderen en jongeren die geconfron- teerd worden met een verlieservaring: rouw, ziekte, handicap, echtscheiding... Op een creatieve en helende manier werken met wat in je leeft aan gemis, verdriet en mooie herinneringen laten geboren worden.

COÖRDINATEN:

Vzw de Verbinding
Sint-Gillislaan 108, 9200 Dendermonde,
T&F : 052.22.37.79
W: www.clairevandenabeele.be